

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-CS

Onderwerp

Vragen ex Art 46 RvO VVD-DS-Kansen voor Kinderen gelden en Beschermingsbewind

1- Notagegevens		2- Bestuursorgaan	
Notanummer	2019-000848	☒ B & W	14-05-2019
Datum	01-05-2019	☐ Raad	--
Programma:		☐ Burgemeester	--
07 Inkomens-voorziening en arbeidsmarkt		College van B & W	
Portefeuillehouder Weth. De Geest		- Burgemeester	- Weth. Kolkman
		- Weth. Grijzen	- Weth. Rorink
		- Weth. Verhaar	- Weth. Walder

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☒ Openbaar	14-05-2019
		☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
programmamanager	08-05-2019	☐ adj.secr.	--
wethouder	08-05-2019	☒ gem.secr.	08-05-2019
		BIS Openbaar	
		Status	Definitief 2019-05-15

Bijlagen

vragen fracties + antwoordbrief

B & W d.d.: 14-05-2019

Besloten wordt:

- 1 De beantwoording van de vragen ex art 46 RvO van de fracties VVD en Deventer Sociaal vast te stellen;
- 2 de beantwoording aan te bieden aan de raad;
- 3 de nota en het besluit openbaar te maken.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente?	Nee
Begrotingswijziging	Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
- De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
- De nota en het besluit openbaar te maken nadat

De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...

Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:

De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb	Nee
Bekendmaking conform Awb	Nee

ADVIESRADEN:

Toelichting

Inleiding

Per mail van 17 april hebben Eva Sipman van de fractie VVD en Kitty Schmidt van de fractie Deventer Sociaal uw college een aantal schriftelijke vragen ex art 46 RvO gesteld over Kansen voor Kinderen gelden en Beschermingsbewind. Bijgaand treft u de beantwoording aan.

Beoogd resultaat

Kader

Argumenten voor en tegen

Extern draagvlak (partners)

Financiële consequenties

Aanpak/uitvoering

Schriftelijke vragen: Kansen voor kinderen gelden en beschermingsbewind

Naar aanleiding van de beantwoording op technische vragen (bijlage) van Deventer Sociaal dd. 16 april 2019 hebben de fracties van de VVD en Deventer Sociaal schriftelijke vragen. Het antwoord op de tweede technische vraag roept de volgende vragen op:

1. Kan het college aangeven wat de redenen zijn waarom mensen in beschermingsbewind komen? Bij hoeveel huishoudens is er sprake van lichamelijke/geestelijke beperking, waardoor het bewind wordt opgelegd, in hoeveel van deze gevallen is deze beperking structureel van aard en in hoeveel gevallen tijdelijk? En in hoeveel huishoudens gaat het om bewind als gevolg van verkwisting/problematische schulden? Doel van deze vraag is om te kijken naar hoeveel huishoudens nu echt structureel in beschermingsbewind/mentorschap zitten en hoeveel huishoudens mogelijk geholpen hadden kunnen worden met voorliggende of andere voorzieningen.
2. In hoeverre horen mensen met een discrepantie tussen inkomsten en uitgaven thuis binnen beschermingsbewind? Is het College het met ons eens dat deze groep waarschijnlijk veel beter geholpen kan worden door te kijken middels welke kindregelingen het probleem tussen inkomsten en uitgaven verholpen kan worden? Ervan uitgaande dat deze groep binnen de 120%-norm vallen.
3. Welke instrumenten worden er ingezet bij mensen met loonbeslag om een zwaar middel als beschermingsbewind te voorkomen? Kan het College aangeven wat de redenen zijn waarom deze instrumenten niet (voldoende) werken?
4. Kan het College aangeven in hoeverre ontschotting van kindregelingen en minimaregelingen kan bijdragen aan het voorkomen van beschermingsbewind?
5. In hoeverre zijn onze eigen gemeentelijke minimaregelingen voldoende op elkaar afgestemd en voldoende eenvoudig dat zij ook echt toegankelijk zijn voor de doelgroep en niet leiden tot toenemende regeldruk?
6. Is het College het met ons eens dat het primaire doel van minimaregelingen erop gericht moet zijn om mensen zo zelfstandig mogelijk te laten functioneren? En dus altijd gericht moet zijn op het weer volledig op eigen benen kunnen staan van de mensen? Uiteraard in het achterhoofd houdend dat er altijd een groep mensen zal blijven bestaan die de financiële verantwoordelijkheid niet kunnen dragen.
7. Hoe kan de gemeente garanderen dat de gelden kansen voor kinderen ook alleen worden besteed aan de huishoudens met kinderen binnen het beschermingsbewind?

Eva Sipman, VVD
Kitty Schmidt, Deventer Sociaal

Bijlage: antwoorden op technische vragen

1)

Hoeveel gezinnen met kinderen maken er op dit moment gebruik van beschermingsbewind bij het BAD, hoe groot is het aantal kinderen waar we over spreken?

Hierbij maken we de kanttekening dat de gelden die vanuit Kansen voor Kinderen ingezet worden voor de bijzondere bijstand voor beschermingsbewind, breed ingezet wordt voor de dekking van deze kosten, dus niet specifiek alleen voor bewindvoering die uitgevoerd wordt door het Budget Adviesbureau Deventer (BAD) maar ook externe bewindvoering.

Op dit moment heeft het BAD 415 huishoudens onder bewind staan. In 163 huishoudens zijn er kinderen, met in totaal rond de 300 kinderen. Kortgezegd: in ongeveer 40% van de huishoudens die bij het BAD onder bewind staan zijn er kinderen in beeld. De exacte cijfers van de externe bewindvoerders en hoeveel gezinnen met kinderen zij onder bewind hebben staan, hebben we niet. Als er het percentage van het BAD als uitgangspunt pakken (40%) dan kan de volgende schatting gemaakt worden:

In totaal (externe en interne bewindvoering) zijn er 1203 huishoudens die in 2018 bijzondere bijstand voor beschermingsbewind hebben ontvangen. Als 40% daarvan gezinnen met kinderen zijn, zijn dat 481 gezinnen. Uitgaande van dat een gezin gemiddeld 2 kinderen heeft, zou het in totaliteit om ongeveer 960 kinderen gaan.

2)

Graag ontvang ik een onderbouwing over de manier waarop deze middelen in de praktijk binnen het beschermingsbewind worden besteed.

Steeds meer mensen hebben moeite om zelfstandig hun financiën te beheren. Regelgeving rondom financiën is erg complex, voor mensen met een laag inkomen wordt het steeds moeilijker om hun uitgaven op hun inkomsten aan te laten sluiten en als er sprake is van schulden waarvoor beslag wordt gelegd op het inkomen raakt het overzicht al helemaal zoek. Om te voorkomen dat mensen hierdoor verder in de problemen raken, zijn allerlei vormen van ondersteuning beschikbaar. Wanneer er sprake is van langdurige of zelfs structurele beperkte zelfstandigheid dan wordt vaak gekozen voor beschermingsbewind.

De bewindvoerder behartigt de financiële belangen van de persoon die onder bewind staat. De bewindvoerder beslist, zo mogelijk in overleg met de betrokkene, over zijn goederen en vermogen. De kantonrechter benoemt de bewindvoerder. Het doel van de maatregel bewind is het beschermen van de financiële belangen van de betrokkene.

Dit doel van beschermingsbewind sluit aan bij de overtuiging dat alle facetten van armoede en de bijkomende problematiek aangepakt zouden moeten worden om tot een structurele oplossing te komen. Door de inzet van beschermingsbewind ontstaat er vaak rust binnen een gezin. Allerlei onderzoeken laten zien dat het hebben van geldproblemen een dermate stress oplevert (ook bij kinderen!), dat er geen ruimte meer is voor de aanpak van andere problemen. Dat is overeenkomstig met een van de verbeterpunten/speerpunten die de Kinderombudsvrouw begin 2019 heeft gepresenteerd. Zij wil allereerst dat alle gemeenten in Nederland dit jaar een integraal armoedebeleid ontwikkelen. Beschermingsbewind is een van de onderdelen binnen een integraal armoedebeleid.

Grote Kerkhof 1
Postbus 5000
7400 GC Deventer

14 0570
telefoon

0570 - 695181
direct telefoonnummer

gemeente@deventer.nl
e-mail

Aan de fractie van VVD en Deventer Sociaal
t.a.v.
mw. E.M.L. Sipman
mw. K. Schmidt-Versteeg
Interne Post

2019-000848
kenmerk

uw referentie

datum

M.C. Eggel

schriftelijke vragen ex art 46 RvO over Kansen voor kinderen gelden
en beschermingsbewind
onderwerp

contactpersoon

Geachte mevrouw Sipman en mevrouw Schmidt,

Per mail die wij op 17 april 2019 ontvingen hebt u ons college schriftelijke vragen ex art 46 RvO gesteld over Kansen voor kinderen gelden en beschermingsbewind. Ons antwoord is als volgt.

Vraag 1:

Kan het college aangeven wat de redenen zijn waarom mensen in beschermingsbewind komen? Bij hoeveel huishoudens is er sprake van lichamelijke/geestelijke beperking, waardoor het bewind wordt opgelegd, in hoeveel van deze gevallen is deze beperking structureel van aard en in hoeveel gevallen tijdelijk? En in hoeveel huishoudens gaat het om bewind als gevolg van verkwisting/problematische schulden? Doel van deze vraag is om te kijken naar hoeveel huishoudens nu echt structureel in beschermingsbewind/mentorschap zitten en hoeveel huishoudens mogelijk geholpen hadden kunnen worden met voorliggende of andere voorzieningen.

Antwoord:

Als iemand door zijn situatie niet goed voor zijn eigen financiën kan zorgen, kan bewind nodig zijn. Denk aan Alzheimerpatiënten, verslaafden, mensen met een verstandelijke beperking, psychiatrische patiënten of mensen met problematische schulden. Het hebben van problematische schulden op zich is overigens niet direct een reden om beschermingsbewind aan te vragen.

Wie onder bewind staat mag niet meer zelf beslissen over zijn goederen en vermogen. Maar hij blijft handelingsbekwaam. Hij mag bijvoorbeeld - zonder toestemming van de bewindvoerder of kantonrechter - wel zelf een testament maken, maar niet zijn huis verkopen. Het is ook mogelijk een beperkt bewind in te stellen. Dan wordt over een bepaald deel van het vermogen bewind gevoerd, bijvoorbeeld over het spaargeld of de woning van betrokkene.

Een aanvraag voor bewind kan worden gedaan door o.a. de betrokkene zelf, een familielid (tot de 4^e graad) of een instelling die de betrokkene verzorgt of begeleidt. Alleen in het geval van verkwisting of problematische schulden heeft het college van de betreffende gemeente de bevoegdheid om bewind aan te vragen. In theorie gebeurt dit laatste in Deventer niet of nauwelijks.

Belangrijk om in het achterhoofd te houden: voorafgaand aan de aanvraag voor bewindvoering hoeft de gemeente niet geraadpleegd te worden of hier 'toestemming' voor te geven. Wanneer iemand echter door de rechtbank toegelaten is tot beschermingsbewind en er onvoldoende/geen draagkracht is voor de betaling van de kosten, is de gemeente wél verplicht tot betaling van de kosten (middels bijzondere bijstand). De gemeente heeft daarmee nauwelijks tot geen invloed op het aantal aanvragen van beschermingsbewind en de daardoor toenemende druk op de uitgaven van bijzondere bijstand. Op dit gebied is het adviesrecht voor gemeente in ontwikkelingen, mede om als gemeente ook een afweging te maken of een andere/voorliggende voorziening meer passend kan zijn. Vooralsnog gaat dit echter alleen over beschermingsbewind op basis van problematische schulden.

In het jaarverslag van Rechtspraak is weergegeven dat er 365.558 zaken in het kader van curatele/bewind/mentorschap zijn behandeld. Daarin wordt door de Rechtspraak geen onderscheid gemaakt in onderliggende grondslag tot het verzoek. Landelijk wordt dit onderscheid op dit moment niet gemonitord.

Vraag 2:

In hoeverre horen mensen met een discrepantie tussen inkomsten en uitgaven thuis binnen beschermingsbewind? Is het College het met ons eens dat deze groep waarschijnlijk veel beter geholpen kan worden door te kijken middels welke kindregelingen het probleem tussen inkomsten en uitgaven verholpen kan worden? Ervan uitgaande dat deze groep binnen de 120%-norm vallen.

Antwoord:

Er wordt beschermingsbewind aangevraagd op het moment dat iemand (voor langere periode) niet voor zijn eigen financiën kan zorgen en mildere voorzieningen, zoals budgetbeheer niet voldoende zijn. De grondslag van beschermingsbewind ligt of in de psychische aard (zoals verslavingen of mensen met een verstandelijk beperking) of problematische schulden. Daarbij speelt de hoogte van het inkomen of een discrepantie tussen inkomsten en uitgaven dus geen rol. Ook hierbij de kanttekening dat de gemeente op dit moment niet of nauwelijks invloed heeft op de aanvragen beschermingsbewind die gedaan worden.

Dat neemt overigens niet weg, dat het steeds groter wordend aandeel van de uitgaven voor vaste lasten op het inkomen van gezinnen met een minimum- of modaal inkomen er voor zorgt dat het voor deze gezinnen steeds ingewikkelder wordt om het budget in balans te houden. En kan het gebruik maken van alle regelingen waar recht op bestaat bijdragen aan een stabielere financiële situatie (denk aan het ontvangen toeslagen, St. Leergeld voor de sportlessen e.d.). Dit leidt echter niet tot een oplossing voor de noodzaak van beschermingsbewind.

Vraag 3:

Welke instrumenten worden er ingezet bij mensen met loonbeslag om een zwaar middel als beschermingsbewind te voorkomen? Kan het College aangeven wat de redenen zijn waarom deze instrumenten niet (voldoende) werken?

Antwoord:

Loonbeslag is geen reden om iemand onder beschermingsbewind te plaatsen. Er is geen directe relatie tussen deze twee zaken. Loonbeslag kan ook niet 'ongedaan' gemaakt worden door puur alleen de inzet van beschermingsbewind.

Wanneer iemand zijn schulden niet betaalt/niet kan betalen, kan een schuldeiser een gerechtsdeurwaarder inschakelen om in te vorderen. Een van de middelen daarvoor is loonbeslag. Daarvoor is een gerechtelijk vonnis nodig. Na dit vonnis kan de deurwaarder een werkgever of uitkeringsinstantie verplichten een gedeelte van het loon of uitkering over te maken ter betaling van de schuld. Er blijft altijd een gedeelte van loon of uitkering (de "beslagvrije voet") beschikbaar voor de schuldenaar. Die beslagvrije voet wordt volgens een vaste methode berekend en is in principe toereikend om de kosten van de belangrijkste vaste lasten en de basale levensbehoeften te dekken. Om deze beslagvrije voet goed vast te stellen heeft een deurwaarder veel informatie van de schuldenaar nodig. Het lukt mensen met schulden vaak niet om die informatie tijdig en volledig aan te leveren. Dan wordt de beslagvrije voet te laag vastgesteld en komen schuldenaren nog verder in de problemen (want ze kunnen hun vaste lasten niet meer betalen).

Maar ook als deze beslagvrije voet wel correct wordt vastgesteld is het moeilijk om daar van rond te komen. Vanuit de gemeente worden allerlei vormen van ondersteuning geboden: vrijwilligers kunnen helpen om de correctie informatie te verzamelen, sociaal raadsliedenwerk bij het langs juridische weg aanpassen van de beslagvrije voet, het BAD ondersteunt met schuldhulpverlening (en zorgt er tijdens dat traject ook voor dat alles rond het beslag goed wordt geregeld). En soms kan tijdelijke ondersteuning in de vorm van budgetbeheer worden ingezet, om mensen te helpen om met het zeer beperkte bedrag van de beslagvrije voet rond te komen.

Het is uiteraard het beste om te voorkomen dat het niet (kunnen) betalen van een schuld, leidt tot loonbeslag. Helaas zien we dat schuldenaren zich pas melden (door allerlei oorzaken) voor schuldhulpverlening als de schuldsituatie al behoorlijke omvang heeft. De gemiddelde schuldpositie ligt rond de € 45.000 verdeelt over 12 schuldeisers. De meeste mensen hebben dan ook al te maken met een vorm van loonbeslag (op salaris, uitkering of toeslagen).

Daarnaast wordt er steeds meer ingezet op vroegsignalering en preventie. Over het algemeen geldt dat 'hoe eerder in de schuldsituatie iemand zich meldt, hoe beter'. Daarom heeft het BAD bijvoorbeeld een convenant met de woningbouwverenigingen in Deventer en samenwerkingsafspraken met het Bijzonder ZorgTeam en Salland Verzekeringen.

Gezien bovenstaande, herkent het College zich niet in uw stelling dat bovenstaande genoemde instrumenten en interventies onvoldoende werken en daardoor beschermingsbewind noodzakelijk zou zijn. Het College is van mening dat beschermingsbewind in bepaalde en persoonsafhankelijke gevallen de meest passende vorm van begeleiding is en daarom in het scala van hulpverlening een waardevol instrument is.

Vraag 4:

Kan het College aangeven in hoeverre ontschotting van kindregelingen en minimaregelingen kan bijdragen aan het voorkomen van beschermingsbewind?

Antwoord:

Zoals ook in het antwoord van vraag 2 is toegelicht, is een laag inkomen of een discrepantie tussen inkomsten en uitgaven, in beginsel geen reden om beschermingsbewind aan te vragen. En ontschotting van kindregelingen en minimaregelingen op zich is ook niet de oplossing voor de toenemende aanvragen rondom beschermingsbewind.

Wel kan gesteld worden dat regelgeving rondom financiën erg complex is geworden en het (zeker) voor mensen met een laag inkomen steeds moeilijker wordt om hun uitgaven op hun inkomsten aan te laten sluiten. Het eenvoudiger maken van de toegang tot minimaregelingen kan daarom wel bijdragen aan een stabielere financiële situatie. Echter, bestaat een groot deel van de inkomsten en regelingen waar minima recht op hebben, niet uit regelingen die via de gemeente, maar via de overheid lopen. Hierbij valt te denken aan toeslagen en kinderbijslag. Juist daarom hecht het College waarde aan bijvoorbeeld spreekuren zoals die van Geldfit, Sociaal Raadslieden en Cliëntenraad, waar burgers ondersteuning kunnen krijgen bij het regelen van hun financiën. Tevens kunnen de medewerkers van deze instanties met burgers nagaan in hoeverre zij gebruik maken van alle regelingen waar zij recht op hebben.

Vraag 5:

In hoeverre zijn onze eigen gemeentelijke minimaregelingen voldoende op elkaar afgestemd en voldoende eenvoudig dat zij ook echt toegankelijk zijn voor de doelgroep en niet leiden tot toenemende regeldruk?

Antwoord:

Qua kindregelingen bereiken we op dit moment 70% van de doelgroep. Dat is ook, landelijk gezien en in vergelijking met andere gemeenten, een hoge score. Ons doel is echter 100%. De regelingen die er op dit moment zijn, zijn aanvullend op elkaar en geen concurrenten. Zo richt St. Leergeld zich specifiek op kinderen en Rechtop! zich op volwassenen. Met de uitvoerders van de minimaregelingen worden stappen gezet om de regeldruk te verminderen.

Een aantal stappen die al gezet zijn:

- Zo is de kwijtschelding voor de gemeentelijke heffingen vanaf dit jaar grotendeels geautomatiseerd; daarvoor is echter wel toestemming nodig van de burger (vanwege de AVG). Het team van belastingen zet in om hier nog meer communicatie aan te wijden.
- De aanvraag van de gemeentepolis kan sinds dit jaar digitaal gedaan worden, daardoor kan men dit thuis of met begeleiding invullen en aanvragen op het moment waarop het voor hem/haar goed uit komt. Bovendien is er voor cliënten met een uitkering vanuit de Participatiewet geen inkomenscheck meer nodig
- Er zal dit jaar een folder/flyer ontwikkeld worden met informatie over de minimaregelingen.
- Spreekuren zoals die van Geldfit, waar men op een laagdrempelige manier geholpen wordt bij financiële vragen en het aanvragen van regelingen.

Vraag 6:

Is het College het met ons eens dat het primaire doel van minimaregelingen erop gericht moet zijn om mensen zo zelfstandig mogelijk te laten functioneren? En dus altijd gericht moet zijn op het weer volledig op eigen benen kunnen staan van de mensen? Uiteraard in het achterhoofd houdend dat er altijd een groep mensen zal blijven bestaan die de financiële verantwoordelijkheid niet kunnen dragen.

Antwoord:

Het College heeft in het beleidsplan Meedoen en het beleidsplan Minimabeleid en Schuldhulpverlening is de volgende visie opgenomen:

“Het gemeentelijk minimabeleid bevordert de maatschappelijke participatie van de inwoners van Deventer die leven van een laag inkomen en draagt er aan bij dat alle kinderen in Deventer gelijke kansen krijgen om hun talenten te ontplooiën, ongeacht het inkomen in het gezin.”

Daarmee is het primaire doel van de minimaregelingen om volwassenen en gezinnen met een laag inkomen de mogelijkheid bieden om ook mee te kunnen doen in de samenleving. Daarbij is er in het specifiek aandacht voor kinderen die in armoede leven en willen we er voor zorgen dat ook zij kunnen deelnemen aan sport, cultuur en vrijetijdsactiviteiten.

Vraag 7:

Hoe kan de gemeente garanderen dat de gelden kansen voor kinderen ook alleen worden besteed aan de huishoudens met kinderen binnen het beschermingsbewind?

Antwoord

De gelden vanuit Kansen voor Kinderen die voor beschermingsbewind worden ingezet, zijn toegevoegd aan het totaal aan middelen die voor de bijzondere bijstand voor beschermingsbewind gebruikt dienen te worden. In 2018 is er in totaal ruim 1,4 miljoen euro uitgegeven aan bijzondere bijstand voor beschermingsbewind. Daarvan komt 275.000 euro, zijnde circa 20% vanuit de gelden van Kansen voor Kinderen.

Zoals in de beantwoording van uw eerdere vragen is weergegeven is (op basis van de cijfers van het BAD) de schatting dat 40% van de huishoudens die onder bewind gesteld zijn, huishoudens zijn waar kinderen in beeld zijn. In dat geval zou 40% van de totale bijzondere bijstand voor bewind, zijnde € 560.000 ten gunste komen aan gezinnen met kinderen, ruim het dubbele van het bedrag wat vanuit Kansen voor Kinderen wordt ingezet.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,